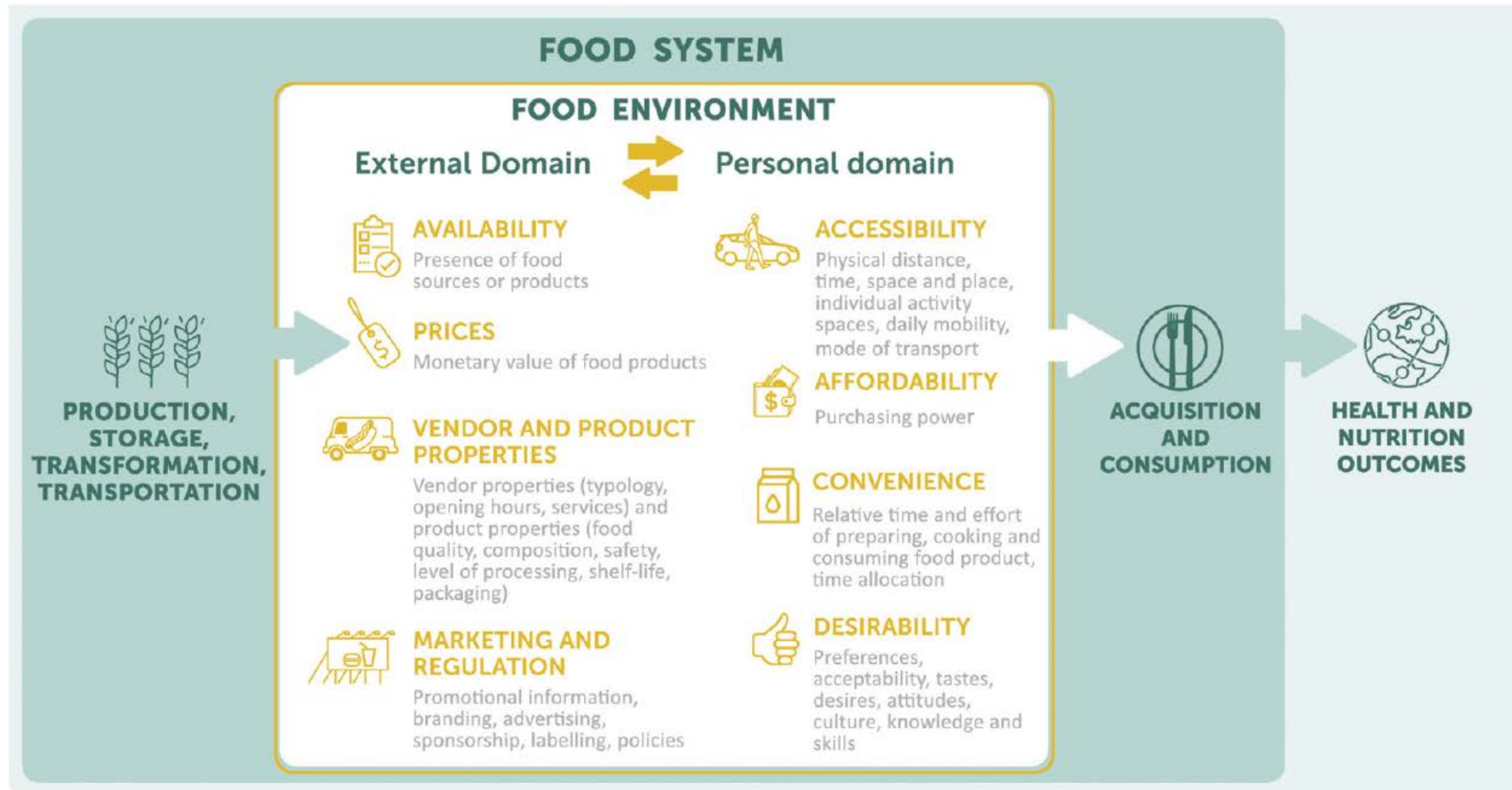

FOOD ENVIRONMENTS AND THEIR IMPACT ON POPULATION HEALTH

STUDY DAY HEALTH INFORMATION AND POLICY

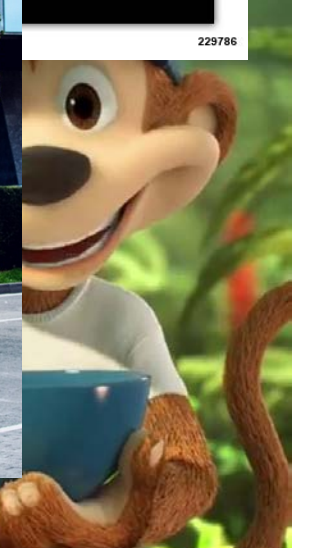
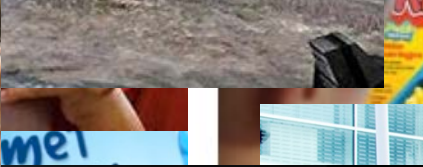
Dr Stefanie Vandevijvere

External versus personal food environments

Food environments shape what we buy and eat

The rights to health and adequate food cannot be realized without supportive healthy environments

Protecting Children's Right to a Healthy Food Environment

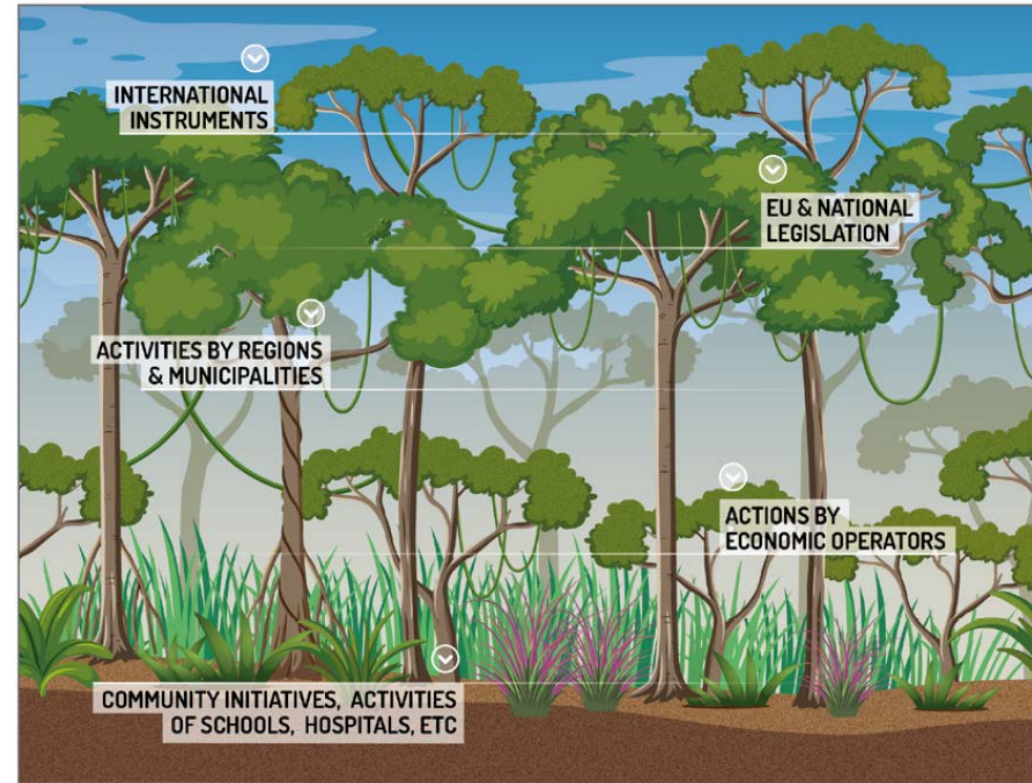
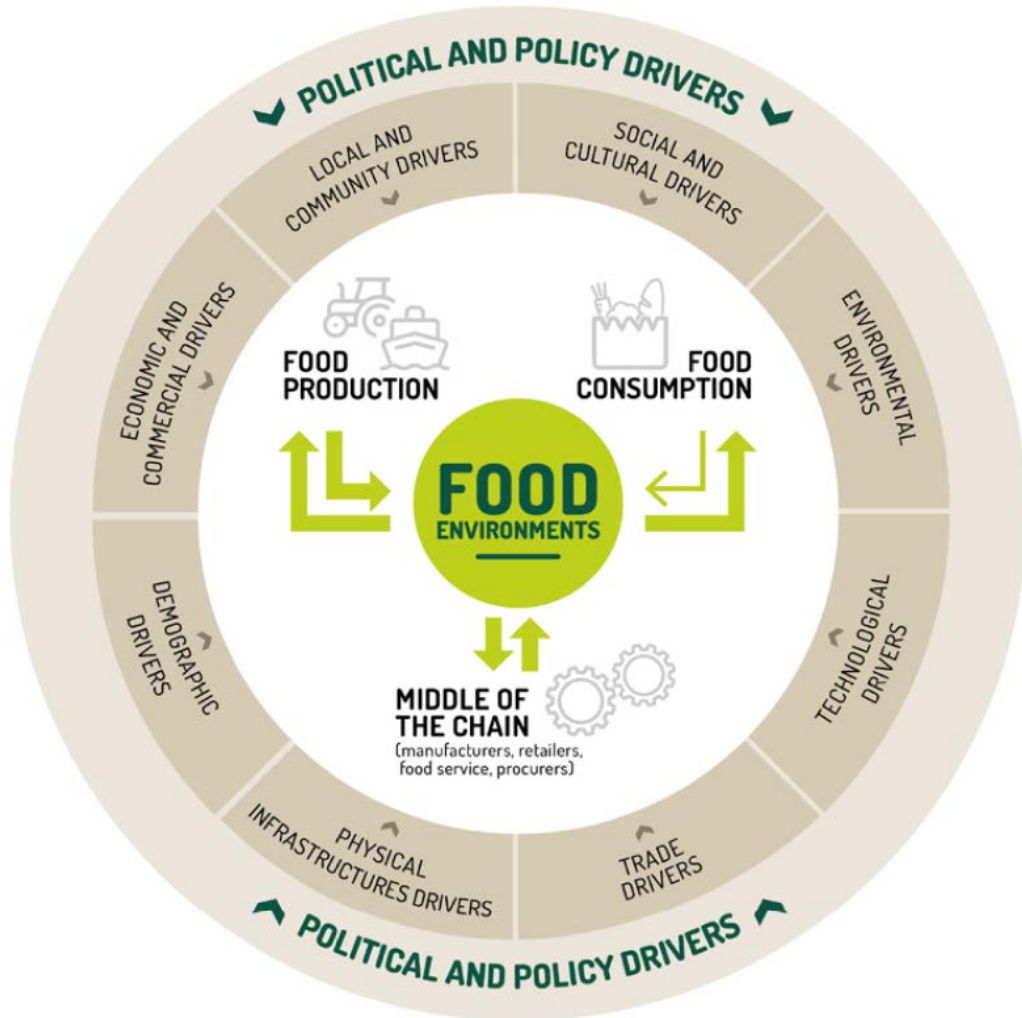

- Four relevant themes identified in existing human rights instruments:
- (i) the best interest of the child should be considered above all other interests;
 - (ii) the rights to health and adequate food cannot be realized without supportive healthy environments;**
 - (iii) children should be protected from economic exploitation;
 - (iv) the persuasive marketing of unhealthy food and beverage products is explicitly recognized as a threat to the rights to food and health.

Children's right to a healthy food environment

 1 DEFINITION OF A CHILD	 2 NO DISCRIMINATION	 3 BEST INTERESTS OF THE CHILD	 4 MAKING RIGHTS REAL	 6 LIFE, SURVIVAL AND DEVELOPMENT	 12 RESPECT FOR CHILDREN'S VIEWS
 36 PROTECTION FROM EXPLOITATION	Governments develop and enforce policies and regulations that ensure nutritious and affordable food and healthy and sustainable food environments for all children.		All children are protected from the harmful impact of inappropriate promotion, marketing and advertising of unhealthy foods.		 16 PROTECTION OF PRIVACY
 32 PROTECTION FROM HARMFUL WORK	Food industry complies with government policies and regulations and is incentivized to do the right thing for all children.		All families, caregivers and children learn about healthy food preferences and have access to and demand nutritious foods.		 17 ACCESS TO INFORMATION
 31 REST, PLAY, CULTURE, ARTS	 29 AIMS OF EDUCATION	 28 ACCESS TO EDUCATION	 27 FOOD, CLOTHING, A SAFE HOME	 24 HEALTH, WATER, FOOD, ENVIRONMENT	 18 RESPONSIBILITY OF PARENTS

Food environments have many entry points for policy action at different levels of jurisdiction

Examples

EU & national: FOP labeling, fiscal policies, restrictions on trans fats

Regional: nutrition standards school meals, restrictions on marketing on TV

Local: ?

Mapping food environments in Flanders

Community food environments

Outlets & advertisements

- *Neighbourhoods (food swamps & deserts)*
- *Around schools and universities*
- *Around public transport*

Consumer food environments

- *Supermarkets*
- *Universities*
- *Sport- and recreation centres*
- *Hospitals*
- *Government buildings*

Availability of food sources/outlets in Flanders

Food deserts

→ Unavailability of the most important foods needed for a healthy diet

Residential area without:

- Supermarket access within a 1000m
- Bus stop access within 500m

Food swamps

→ The temptation to buy unhealthy foods

$$\frac{\# \text{ healthy retailers}}{\# \text{ healthy retailers} + \# \text{ unhealthy retailers}}$$

Target groups:

- Elderly
- Children and adolescents
- Families with low incomes

Supermarket
10km

PLAYPLACE

4 pc. Chicken McNuggets \$1

59¢

Availability of food sources/outlets in Flanders

- Increase in food deserts

Especially in areas with a higher proportion of elderly

2008

- 2,5% of residential area
- 2,2% of population

2020

- 3,1% of residential area
- 2,8% of population

- Abundance of food swamps

2008

- 71% of residential area
- 86% of population

2020

- 74% of residential area
- 88% of population

Availability of food sources/outlets around schools in Flanders

2008→2020

Primary schools

Greengrocers: -50%
Bakeries: -23%
Shops selling animal products: -30%

Fastfood outlets: +17%
Convenience stores: +15%

Fast food
&
Convenience

Secondary schools

Greengrocers: -50%
Bakeries: -31%
Shops selling animal products: -43%

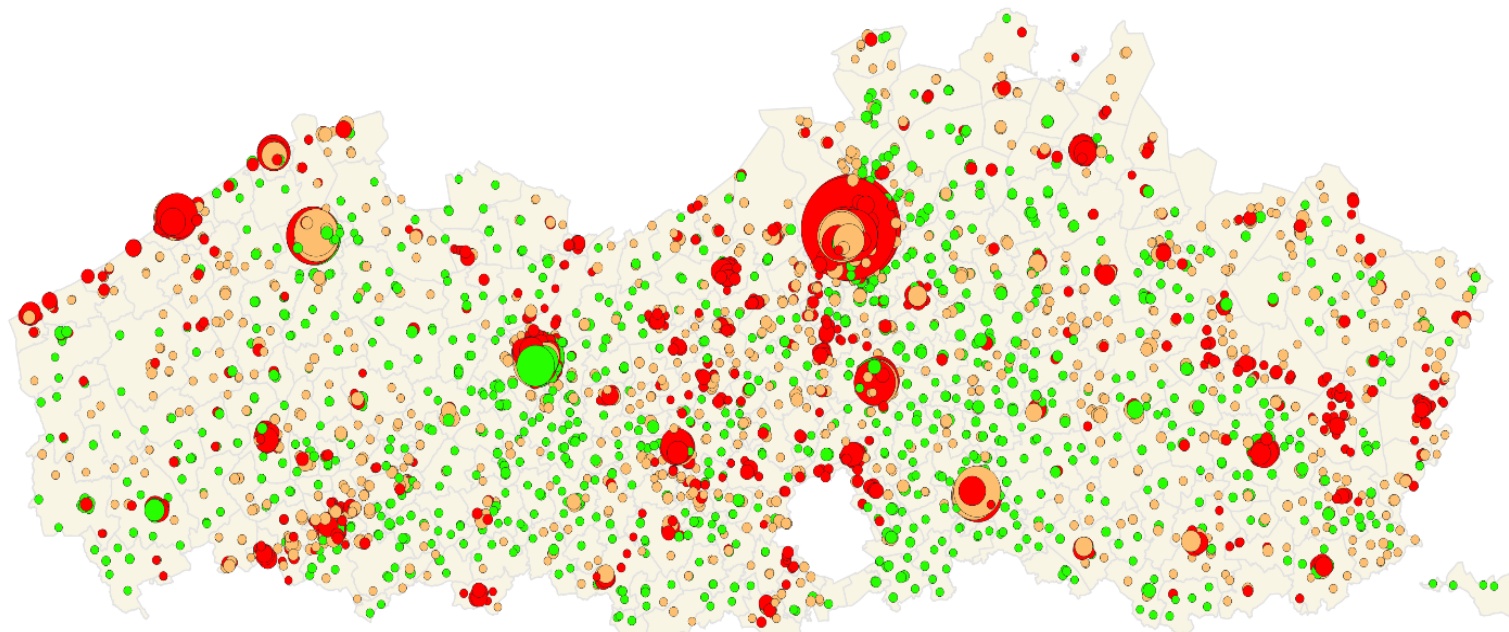
Fastfood outlets: +19%
Convenience stores: +18%

Traditional
stores

Availability of food sources/outlets around schools in Flanders

Champion: Koninklijk Atheneum Antwerpen

- Low % of students with a lower educated mother
- Moderate % of students with a lower educated mother
- High % of students with a lower educated mother

Smets et al, 2022

4

Terug naar school

De koploper: 283 zaken die ongezonde voeding verkopen, kunnen leerlingen van Koninklijk Atheneum Antwerpen in verleiding brengen

Snoepwinkel 16

Koninklijk Atheneum Antwerpen 25

Supermarkt 129

Fastfood 113

De warmste augustus ooit

We beleefden in ons land de warmste augustus ooit sinds het begin van de waarnemingen. Het was ook de op één na droogste augustus. Dat blijkt uit gegevens van het KMI. In Ukkel werd met 21,4° Celsius een nieuw absoluut record bereikt voor de gemiddelde temperatuur. Die worden al sinds 1853 genomen. Een normale temperatuur voor augustus is 18,4°.

Nog een opmerkelijk record in Ukkel betrof de maximumtemperatuur elke dag minimaal 20°C, de definitie van een 'zaterdag'. Daarnaast werden in Ukkel ook 19 'zomerdagen' (maximaal 28°C) en 8 'tropische dagen' (minimaal 30°C) geregistreerd.

Zo veel fastfood rond scholen dat burgemeesters verbod willen

Maar de Vlaamse burgemeesters zien de evolutie niet lokaal op. "Een lokaal bestuur kan vandaag geen ongezonde boerka weigeren, want ze moet dat alle boerka weigeren en dat is ook in een schoolomgeving moeilijk", zegt Nathalie Debaet van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG). "We vragen een juridisch kader, zodat we kunnen afdwingen dat er geen fastfood kiosks in bepaalde buurten." Maar op de hogere niveaus zijn er geen plannen om de situatie aan te pakken. "Het is voorbarig om nu al te eisen dat er restaurants verboden moeten worden", zegt Vlaamse minister van Welzijn Hilde Crovée (CD&V). "We zullen concrete acties opzetten op basis van de definitieve studie van Seisemano, die eind 2023 afgerond wordt. Het noodbeleid in supermarkten en bij openbaar vervoer wordt nog onderzocht, veel. We hebben wel beslist om scholen nog meer te stimuleren om gezonde tussendoortjes uit te delen aan de leerlingen. Federaal zegt minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit) dat hij werkt aan een voedingsplan, maar concreet is dat nog niet. "We zullen samen met andere overheden analyseren wat de impact is van verschillende scenario's", klinkt het.

In Nederland onderzoekt de regering wel al maatregelen. "Natuurlijk kan je een matige bijlage eten, maar ik wil dat dat dan een weloverwogen keuze is", zei staatssecretaris voor Preventie Maarten van Ooijen in *Het Parool*. "Niet getuurd omdat op elke straat een billboard met reclame staat voor dat ongezonde eten en er op elke straathoek die verleiding is met weer een zaak die ongezond eten verkoopt. Dat start je gedrag, ongemerkt."

244 MILJOEN KINDEREN GAAN NIET NAAR SCHOOL

Wereldwijd gaan ongeveer 244 miljoen kinderen tussen 6 en 18 jaar niet naar school. Dat meldde Unesco zaterdag. Dat aantal daalt al twintig jaar, maar blijft zorgwekkend. Aldus de VN-organisatie. Zowat 80 miljoen, ofwel 40 procent van alle kinderen die niet naar school gaan, wonen in Sub-Saharisch Afrika. Anno 2000 gingen nog meer dan 400 miljoen kinderen niet naar school. Toen groeien ook minder meisjes onderwijs dan jongens.

Aantal coronabesmettingen pikt op laagste punt van dit jaar

Het aantal besmettingen met corona lag de voorbije twee weken niet op het laagste punt van dit jaar. Enkel op het einde van mei en bij het begin van juni lag het aantal nog lager. Dat blijkt uit het tweewekelijkse rapport van professor arbeidsgezondheidslede Gerdien (KU) Levens-Eldewijk. "Dit is goed nieuws", zegt de professor. "Bij het begin van de coronacirculatie bleef de coronacirculatie het coronavirus nog sterk in ons land. Nu is er veel minder circulatie."

EXTRA IN DE APP

How veelvuldig het aanbod van ongezonde voeding in de buurt van jouw school? Ontdek het op de interactieve kaart

Advertising for ultra-processed foods and alcohol around schools and universities

	Average N of ads (95%CI)	Average N of ads / 100 students (95%CI)	Average N of ads / 100m (95%CI)
Primary schools (n=100)			
Unprocessed/minimally processed foods	2,82 [1,06;4,58]	2,21 [0,06;4,37]	0,15 [0,07;0,23]
Ultraprocessed foods	6,71 [4,49;8,93]	4,12 [2,19;6,05]	0,33 [0,25;0,44]
Alcohol	7,56 [5,6;9,52]	4,61 [3,28;5,93]	0,45 [0,36;0,57]
Secondary schools (n=100)			
Unprocessed/minimally processed foods	4,35 [3,23;5,47]	2,43 [1,69;3,17]	0,22 [0,17;0,27]
Ultraprocessed foods	9,72 [7,08;12,36]	7,39 [4,72;10,06]	0,47 [0,36;0,58]
Alcohol	8,85 [6,33;11,37]	6,02 [3,43;8,61]	0,44 [0,32;0,56]
Universities/colleges (n=33)			
Unprocessed/minimally processed foods	5,33 [2,45;8,22]	NA	0,24 [0,1;0,37]
Ultraprocessed foods	15,85 [10,36;21,34]	NA	0,68 [0,48;0,88]
Alcohol	16,3 [10,91;21,69]	NA	0,74 [0,54;0,93]

Primary schools: 34.3% of ads were for alcohol and 30.7% were for ultra-processed foods.

Secondary schools: 31.0% of ads were for alcohol and 32.3% were for ultra-processed foods.

Campuses of higher education: 36.0% of ads were for alcohol and 32.3% were for ultra-processed foods.

Unpublished results

Ultra-processed food availability and promotion in public sector settings

Hospitals

- Ads for ultra-processed foods: **64.4%**
- % of ultra-processed foods: **80.3%**

Government buildings

- Ads for ultra-processed foods: **76.2%**
- % of ultra-processed foods: **78.8%**

Campuses of higher education

- Ads for ultra-processed foods: **61.4%**
- % of ultra-processed foods: **73.1%**

Sportcentra by Sport Vlaanderen

- Ads for ultra-processed foods: **44.6%**
- % of ultra-processed foods: **65.0%**

Sport settings in municipalities

Sport halls

- Ads for ultra-processed foods: **38.9%**
- % of ultra-processed foods: **61.5%**

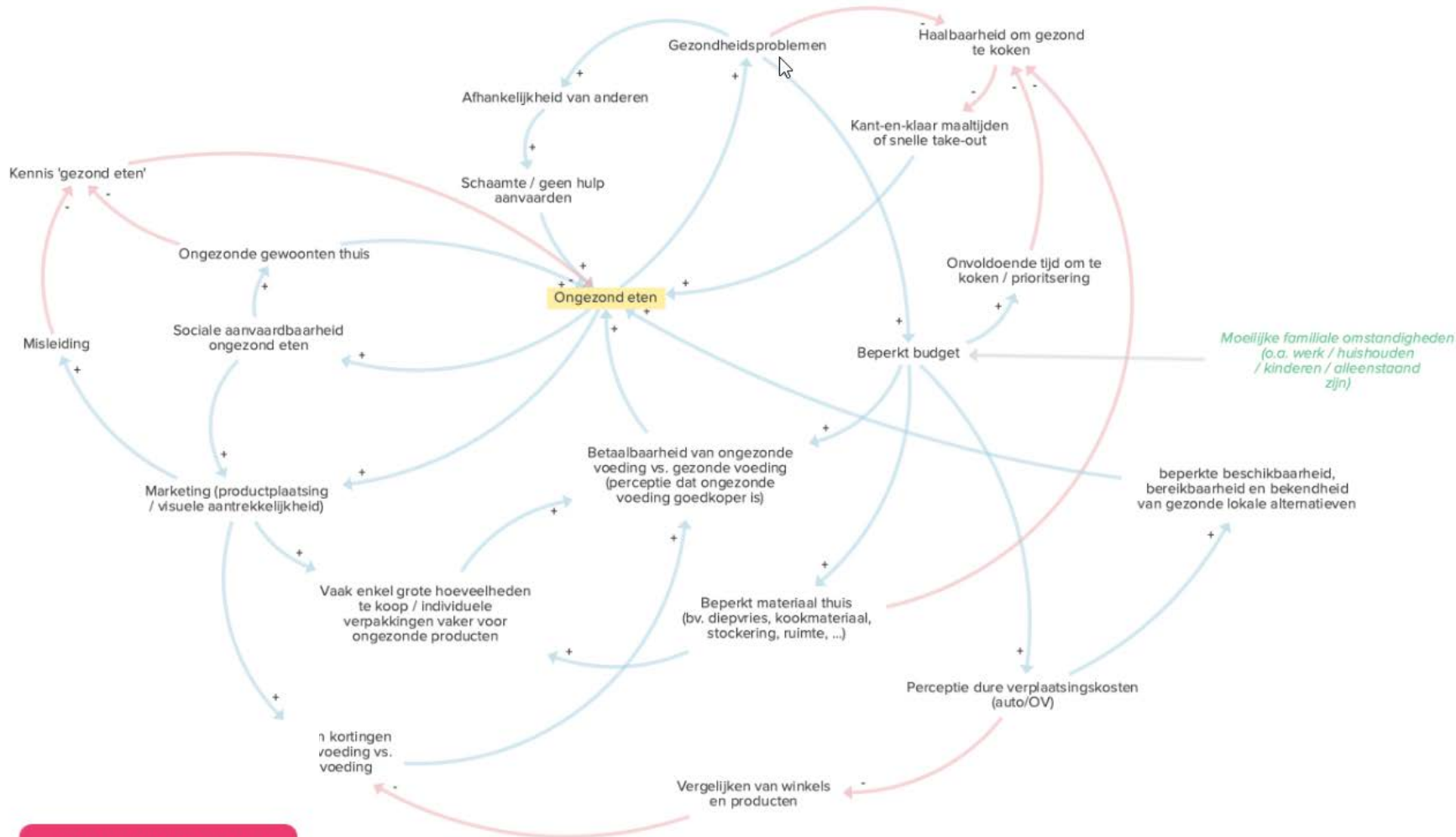
Swimming pools

- Ads for ultra-processed foods: **48.9%**
- % of ultra-processed foods: **69.1%**

Sport clubs

- Ads for ultra-processed foods: **32.8%**
- % of ultra-processed foods: **64.7%**

Local action on food environments in Flanders

Identified actions:

- *Sounding board group*
- *Drinking water taps*
- *Restricting food ads*
- *Better promotion of locally produced foods*
- *Healthy cheap recipes, cooking classes*

D'Hooghe S & Inaç Y, unpublished results

Policy options – London

EVERY CHILD A HEALTHY WEIGHT TEN AMBITIONS FOR LONDON

Policy options – London

Burgemeester verbiedt reclame voor junkfood in Londense metro

PLOS MEDICINE

RESEARCH ARTICLE

Changes in household food and drink purchases following restrictions on the advertisement of high fat, salt, and sugar products across the Transport for London network: A controlled interrupted time series analysis

Amy Yau^{1,2*}, Nicolas Berger^{1,3}, Cherry Law¹, Laura Cornelsen¹, Robert Greener¹, Jean Adams⁴, Emma J. Boyland⁵, Thomas Burgoine⁴, Frank de Vocht^{6,7}, Matt Egan⁸, Vanessa Er^{1,2}, Amelia A. Lake^{9,10}, Karen Lock², Oliver Mytton¹, Mark Petticrew⁸, Claire Thompson¹¹, Martin White⁴, Steven Cummins^{1*}

- Reduction of **6.7%** in energy sold from high fat high sugar high salt foods
- Reduction of **19.4%** in energy sold from chocolate and confectionery

Policy options – The Netherlands

nrc
ZATERDAG 19 MA

GEZONDE V
Wer

Staatssecretari
(CU) bekijkt de
middelen van g
om fastfoodres
kunnen weren.

Door onze redacteur
Martine Kamsma

AMSTERDAM. Geme
mogelijkheid krijgen
weren. Staatssecreta
zondheid Maarten v
gaat de wettelijke
hiervoor onderzoeken
De staatssecretaris
gehoor aan de herhaa
vier grote steden en E
meente met een food-
de wet aan te passen, c
groei van ongezond et
remmen. Eerder vroeg
om een suikertaks.
Gemeenten willen h
bod zelf kunnen regul
zien dat in wijken me
bewoners ook vaak on
In sommige Rotterdam
voorbeeld is het aant

CityDeal **Agenda**
Voedvel op de stedelijke agenda **Stad**

**Gemeentelijk instrumentarium
voor een gezonde voedselomgeving**

nomie E15
zocht

keting, vender aan banden te kunnen
leggen.

Btw groente en fruit
Voor de zomer wil Van Ooijen ook be-
palen welke producten in aanmer-
king kunnen komen voor het afschaf-
fen van de btw op groente en fruit. In
2020 werd die verhoogd van 6 naar 9
procent. Daar maakten voedingsex-
perts bezwaar tegen omdat gezond
eten daardoor duurder werd.

Toen het kabinet vorige week een
verlaging van de belastingen op
brandstof aankondigde, klonk de
vraag waarom dat zo snel kan, terwijl
een btw-verlaging op groente en fruit
- onderdeel van het regeerakkoord -
nog steeds op zich laat wachten.

De vorige staatssecretaris, Paul
Blokhuys (CU) schreef daarover vorig
jaar aan de Tweede Kamer dat een
btw-tarief lager dan 5 procent niet
mogelijk is volgens de huidige EU-ri-
gels. En dat het ook moeilijk te be-
len is wat er dan wel of niet onder v
sla wel, maar een kant-en-klaar sa
niet? Van Ooijen wil de kom-
maanden tot een duidelijke de
van 'groente en fruit' komen
btw-verlaging te kunnen door

FOTO RICHARD BROUWEN/ANP

ergewicht tegen te gaan.

hulp

Municipalities in the Netherlands have long indicated that they want to crack down on the large and increasing supply of unhealthy foods, but **do not currently have the legal tools/instruments.**

State Secretary for Health, Welfare and Sport Maarten van Ooijen is working on a law (“**Snackwet**”) to give local authorities jurisdiction to restrict unhealthy food outlets around schools / in neighbourhoods on health grounds – planned for **2025**

Contact

Stefanie Vandevijvere • stefanie.vandevijvere@sciensano.be

